

INFORMACE

O ZAHRÁDKAŘSKÉ OSADĚ
„ROZKVĚT MÍRU“

HRADEC KRÁLOVÉ • MALŠOVICE

**Stručná informace o zahrádkářské osadě "Rozkvět míru",
Hradec Králové - Malšovice**

Vznik a rozvoj osady:

Výstavba zahrádkářské osady "Rozkvět míru" začala po předchozích jednáních v roce 1957 na pozemcích, které nebyly nijak využívány, nebo jen v minimální míře k pěstování plodin pro krmné účely. Příčinou tohoto stavu byla velmi nízká bonita půdy. Půda sestává z písčité vátiny v podloží s velmi slabou vrstvou písčitozemité půdy ve vrstvě od 7 do 30 cm. Půda byla silně zaplevelena pýrem, přesličkou a dalším plevelem. Pýr tvořil souvislou, značně provázanou vrstvu. Poměrně značná část současné plochy osady, přibližně jedna pětina, bylo dno bývalého písniku zarostlé bodlácím, rákosím aj. Náročnost zakládání osady si vynutila postup rozdělit do etap a stanovit pořadí cílů podle naléhavosti, které bylo nutno splnit, aby bylo možno zahájit i práce na jednotlivých parcelách.

Šlo zejména: 1) o oplocení pozemku
2) rozměření pozemku na parcely a cesty, jako předpoklad pro zahájení prací na rozvodu vody
3) získání vodního zdroje a jeho využití.

V prvním roce vzniku osady byly soustředěny síly zahrádkářů na uvedené práce pro I. etapu a postupně rozšiřovány na další etapy. Zdroj vody byl získán vyhloubením studny a výstavbou vodárny při jižní hranici osady. Rozvody vody byly budovány zahrádkáři bez použití mechanizace a za velmi obtížných podmínek daných nutností poměrně hlubokých rýh (i přes 2 m) v písčité vátině, kdy docházelo k stálým sesuvům.

Souběžně prováděli zahrádkáři přípravu získaných parcel, které byly přidělovány losováním. Zbavování parcel plevelů, zejména hustého koberce pýru bylo velmi náročné a na některých zahrádkách trvalo i několik let. Vyčištěná půda od plevelů nebyla ještě vhodná pro pěstební činnost. Musela být zúrodněna, což bylo prováděno několik let a prakticky je prováděno stále, protože při obdělávání zahrádek se dostává do vrstvy zeminy stále písek z podloží.

Pro zúrodnění půdy bylo do osady zahrádkáři navezeno několik set aut hlíny (cca 2 až 5 na každou parcelu), zejména cukrovarnické získané při čištění cukrovarů před kampaní i z jiných zdrojů podle možností každého zahrádkáře. Na každou parcelu si dovezl zahrádkář 2 až 5 aut i více zeminy podle jeho především finančních možností. Dalším zdrojem byla šána z cukrovarů, slín v rozsahu 1 až 2 auta na parcelu potřebný k vázání písku.

S vybudováním III. a IV. etapy nestačil původní zdroj vody a bylo nutno zajistit zdroj nový vybudováním "jezířka" pod silnicí, které se ukázalo jako nedostačující a proto byla provedena výstavba přivaděče vody z Orlice a nová vodárna s dostačujícím výkonem pro celou osadu, včetně V. a VI. etapy postupně dokončované.

Pro rozvoj společenské činnosti, odborné přednášky a k rozvíjení další zájmové činnosti byl vybudován spolkový dům a potřebné sklady pro zásobování zahrádkářů, pro materiály jednotlivých komisí pro údržbu spravovaných zařízení aj. Jen jako příklad je možno uvést, že k udržení docílené úrodnosti půdy jsou spotřebovány ročně 2 až 3 vagony především rašeliny, hnojiv, vápna a mletého vápence mimo přímé nákupy zahrádkářů v obchodě a chlévské mrvy. Možno uvést, že každý zahrádkář v průměru vynaloží na udržování úrodnosti půdy (nákup hnoje, strojených hnojiv, hlíny aj.) v průměru 500,- až 1.200,- Kčs i více.

Před 3 lety byla zahájena elektrifikace osady a výstavby V. a VI. etapy. Prováděné práce jsou postupně dokončovány.

Ekonomické postavení osady

Na výstavbu osady bylo vynaloženo značné množství práce k vybudování společných zařízení nezbytně potřebných pro vznik a provoz Osady. Podle evidence odpracovaných hodin při pracích s výstavbou společných zařízení a údržbou bylo odpracováno 164.649 hodin. Při ohodnocení jedné hodiny částkou 10,- Kčs, bylo vytvořeno dílo v hodnotě 1,646.490,- Kčs. Účetní hodnota

společných zařízení vedených v základních prostředcích činila k 1.1.1992 1,868.497,- Kčs, ve skutečnosti je však podstatně vyšší, protože nezahrnuje vynaloženou práci členů osady a zhodnocení valorizace.

Společenský a ekonomický význam osady

Vynaloženou prací na parcelách, kterou nelze vyčíslit a investicemi do půdy došlo k několikanásobnému zhodnocení půdy oproti výchozímu stavu. Na parcelách jsou postaveny chaty (zahradní domky) vesměs podsklepené, jejichž současná hodnota se pohybuje v průměru kolem 30-40 tis. Kčs (podle stáří, vybavení a úrovně prováděné údržby).

Hospodaření zahrádkářů na parcelách v osadě většinou nemá produkční charakter. Vyplývá to i z celkového charakteru osady daného rozvíjením zájmové činnosti (pěstování květin, zeleniny, léčivých bylin aj., okrasných a ovocných dřevin) a k rekreaci, především u sociálně slabších členů osady.

Za dobu existence osady vznikl rozsáhlý komplex zeleně, který významně ovlivňuje mikroklíma města. Absorbuje a likviduje řadu nežádoucích imisí a tak přispívá k plynulému ozdravnému procesu ovzduší.

Osada jako vzorová byla uváděna mezi pamětihodnostmi města a stala se cílem častých exkursí zahrádkářů i návštěv turistů domácích i zahraničních.

Osada prostřednictvím komise žen udržuje dlouhodobě styky s obyvateli domova důchodců na Novém Hradci. Pomáhá mladým přátelům zahrádek v rozvíjení pěstitelských zájmů. Umožňuje školám z Malšovic naučné vycházky žáků do osady. Organizuje odborné přednášky a cvičení k osvojení praxe prací na zahradce pro začínající zahrádkáře a další.

Členové osady nejsou zaměřeni na tržní produkci. Rozličné druhy zeleniny, květin, ovoce aj. pěstuje převážná část zahrádkářů jen pro vlastní potřebu svých rodin a případné přebytky nabízí k realizaci v síti obchodu. Ve značné míře náklady spojené s využíváním zahrádky převyšují tržní hodnotu

získané produkce. Provořadé u zahrádkářů je rozvíjení zájmové (pěstební) činnosti a aktivní odpočinek (relaxace) prací na zahradce.

ZÁVĚR

V současné době nejen u nás, ale i na celém světě probíhá zápas o zachování přijatelného životního prostředí a ekologie je předmětem zájmu vědců, ekonomů, ale i politiků. Není bez významu, že zlepšení životního prostředí má ve svém programu naprostá většina politických stran a jejich vztah k ekologii a k životnímu prostředí je mimo jiné i ukazatelem jejich úspěšnosti.

Zahrádkářské kolonie v okolí měst jsou bezpochyby důležitým činitelem při tvorbě a ochraně životního prostředí a tato skutečnost je respektována zákony a je vyjádřena i ve stanovách ČSZ, jehož jsou všichni uživatelé jednotlivých zahrádek členy.

Jakékoli znevýhodnění zahrádkářské činnosti by mělo nepříznivý vliv na činnost zahrádkářských kolonií a tím i na životní podmínky v jejich okolí.

Ekologické investice, jak je z rozpočtů zřejmé, se budou neustále zvyšovat a škody na životním prostředí, způsobené v minulosti, budou s vypětím všech sil a s vynakládáním značných prostředků napravovat budoucí generace. Neuváženou likvidací zahrádkářských kolonií, nebo ztížením jejich existence nutnou komercionalizací v případě zvýšení poplatků za užívání půdy, by se tyto náklady samozřejmě ještě zvýšily.

Z těchto hledisek předpokládáme, že odpovědné orgány Městského úřadu v Hradci Králové udělají vše pro to, aby podporovaly zahrádkářskou činnost v okolí města jako součást městské zeleně ovlivňující mikroklima města.